

2. Знайшов Учням Батькам Вчителям Освітні втрати: що робити й куди рухатись українській освіті. URL: https://znayshov.com/News/Details/osvitni_vtraty_shcho_robity_Y_kudy_rukhatys_uk_rainskii_osviti (дата звернення: 23.12.2023).
3. Кардаш Н. Г. Розробка і прийняття управлінських рішень у педагогічному менеджменті : Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр». Полтавський Національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка. 2022.
4. Кременчуцький ліцей № 11 «Гарант» : Офіційний сайт. URL: <https://lyceum11.com.ua>. (дата звернення: 19.12.2023).
5. МОНУ Подолання освітніх втрат: Навчання для вчителів у регіонах : Публікація від 29.XI.2023. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/podolannya-osvitnih-vtrat-navchannya-dlya-vчителiv-u-regionah> (дата звернення: 12.12.2023).
6. Освіта.UA Навчальні втрати: причини, наслідки й шляхи подолання. URL: <https://osvita.ua/school/88921/> (дата звернення: 29.10.2023).
7. МОНУ UNICEF для кожної дитини. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox?projector=1> (дата звернення: 19.11.2023).
8. ЮНЕСКО Освіта в контексті програми ЮНЕСКО Освіта для всіх : Рекомендації за результатами наукових досліджень. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000161155> (дата звернення: 16.07.2022).

ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ

*Лу Сябінь, Большая О. В.
Полтава, Україна*

Процес проєктування є одним із основних елементів будь-якого інвестиційного процесу, і його економічні основи мають вирішальне значення для успіху проєкту. Економічне обґрунтування проєктування включає в себе оцінку фінансових та економічних аспектів, які впливають на доцільність, рентабельність та ефективність проєкту.

Основою економічного аналізу проєкту є визначення його привабливості, оцінка економічної ефективності на основі альтернативної вартості використаних у проєкті ресурсів та продукції, а також визначення потенціалу проєкту.

Одним із основних завдань є визначення вартості проєкту, що складається з прямих витрат (витрати на матеріали, обладнання, заробітну плату робітників), та непрямих витрат (адміністративні витрати, витрати на управління, страхування).

Основою економічного аналізу привабливості проєкту є концепція альтернативної вартості, яка вказує на той факт, що ресурси є обмеженими та можуть бути використані по-різному, їх вартість слід оцінювати з точки зору втраченої можливості здійснювати найкращу із доступних альтернатив.

Визначення економічної цінності проєкту базується на оцінці його впливу на національну економіку (економічна привабливість), оцінці використовуваних ресурсів та результатів за цінами, що відображають їх

справжню вартість для національної економіки (тіньове ціноутворення). Це також включає встановлення прямих впливів проєкту на економіку країни (зміни в попиті і пропозиції на окремі товари, зайнятість, платіжний баланс, економічна ситуація тощо) і опосередкованих впливів результатів проєкту (розвиток нових галузей, використання недовикористаних потужностей). Всі ці фактори враховуються в економічній оцінці відчутних і невідчутних вигід та витрат проєкту [1].

Оцінка економічної ефективності повинна включати три види діяльності: операційну, інвестиційну та фінансову. Операційна діяльність є основним видом діяльності підприємства, заради якої воно створено, і включає виробничо-господарську діяльність. Інвестиційна діяльність підприємства включає процес пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів (інструментів) для інвестування, формування збалансованої інвестиційної програми (інвестиційного портфеля) та її реалізацію. Ця діяльність спрямована на підтримку та зростання операційної діяльності підприємства, виконуючи підлеглу роль відносно її цілей і завдань [2].

Процедура оцінювання економічної ефективності інвестиційних проєктів на передінвестиційній стадії життєвого циклу не може обмежуватися лише розрахунком одного показника, якими б перевагами він не володів. Жоден із розглянутих показників не є достатнім для ухвалення рішення про прийняття або відхилення інвестиційного проєкту. У цьому випадку доцільно враховувати декілька кількісних параметрів. Крім того, оцінка будь-якого інвестиційного проєкту має бути комплексною, тобто базуватися не лише на кількісних, а й на якісних критеріях, з урахуванням інтересів усіх учасників інвестиційного процесу та факторів впливу зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Павлова С. Проектний аналіз. URL : <http://surl.li/ukriv>
2. Кирилова Л. Принципи оцінки економічної ефективності інвестиційних проєктів. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/38334072.pdf>
3. Шкіренко В. Методичні підходи до попереднього аналізу економічної ефективності проєктів на передінвестиційному етапі. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2017/10.pdf

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Лю Пенфей
Полтава, Україна*

Науковий керівник: Іщенко Інна Сергіївна, кандидат економічних наук, асистент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

У сучасному бізнес-середовищі управління ризиками стає все більш важливим аспектом успішного функціонування підприємств. Ризики присутні на всіх етапах діяльності компанії, від планування та інвестицій до виробництва та реалізації продукції. Ефективне управління ризиками